REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următórele
BIROURI de ANUNȚURĬ:
In Viena: la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner., Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-korut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seria garmond pe o colónă 10 banĭ pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seria 20 banĭ

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXVII.

„GAZETA“ iese în fie-care ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șese lunĭ 12 cor., pe treĭ lunĭ 6 cor.
N-rii de Dumineca 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 fr., pe treĭ lunĭ 10 fr.
N-rii de Dumineca 8 fr. pe an.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-niĭ colectorĭ.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare, Târgul Inului Nr. 30. etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe șése lunĭ 10 cor., pe treĭ lunĭ 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe șése lunĭ 12 cor., pe treĭ lunĭ 6 cor. — Un esemplar 10 banĭ. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 206. **Brașov, Sâmbătă 18 Septemvrie (1 Octomvrie).** **1904.**

Le-a vorbit din suflet.

Ḑilele aceste orașul Clușiŭ a sĕrbătorit ca óspe pe ministrul de culte și instrucțiune publică Berzeviczy, care aspiră la gloria de a fi între toțĭ miniștrii carĭ au stat în fruntea resortului sĕu, dela Eötvös încóce, cel mai șovinist și prin urmare și cel mai intolerant.

Maghiarii clușienĭ își țin de fală de a se numĕra între cei mai radicalĭ șoviniștĭ, de unde urméză, că ca suflete înrudite au îmbrățișat pe representantul aspirațiunilor lor dela culte și instrucțiune publică cu mare bucurie. Marea însuflețire, cu care fù primit de ei d-l Berzeviczy, are sĕ-o mulțuméscă acesta în partea cea mai mare proiectului sĕu de reformă, prin care țintesce a delătura ultimele piedecĭ legale, ce mai contrastau planurilor de maghiarisare a școlelor naționalităților. Decă Berzeviczy ar fi venit c'un proiect, care sĕ conțină numai două articole: 1. Tóte școlele cu limba de predare nemaghiară sunt desființate. 2. Dela 1 Ianuarie 1905 nu va fi permis sĕ se înființeze și sĕ funcționeze în Ungaria decât numai școle cu limba de propunere maghiară; decă, ḑicem, actualul ministru al școlelor ar fi pregătit un ast-fel de proiect de lege, fără îndoélă el ar fi fost primit în Clușiŭ cu îndoit alaiŭ, ca un triumfător, și în casul acesta tinerimea din Clușiŭ de sigur n'ar fi mai cheltuit o părticică din entusiasmul ei și pentru șeful „nouei partide“, archișovinistul Banffy, care s'a aflat și el în același timp între ziduri „cetății culturei maghiare“ din Ardeal.

Nu trebue sĕ uităm, că Clușiul s'a distins din vechime între tóte orașele maghiare din Ardeal prin intoleranța sa față cu Românii bĕștinașĭ ardelenĭ, ér în timpul mai nou Maghiarii tinerĭ și bĕtrânĭ din acest oraș consideră ca o misiune de căpetenie a lor de a lucra pentru maghiarisarea Ardealului.

In orașul Clușiŭ s'a înființat și se susține anume pentru scopul acesta o universitate maghiară din visteria statului, la care contribue în mod egal și Românii și Sașii ardelenĭ; aicĭ s'a înființat primul „Kulturegylet“ ardelean având aceeașĭ țintă; în Clușiŭ s'a pus la cale tóte persecuțiunile în contra Românilor și a Sașilor, aicĭ e centrul agitațiunii din Ardeal în contra poporului bĕștinaș al țĕrii.

Cine nu-și aduce aminte că înainte cu două-ḑecĭ de anĭ activitatea „Kulturegylet“-ului a fost inaugurată prin sĕlbaticele demonstrațiunĭ ale tinerimei universitare maghiare, carĭ au culminat în aceea, că foile române naționale au fost arse în piața Clușiului, că tinerimea română dela acea universitate a fost din causa sentimentelor ei românescĭ insultată și huiduită de poporul „orașului culturei maghiare“; că societatea ei de lectură română a fost desființată și bărbații românĭ din Clușiŭ terorisațĭ de plebea fanatică de pe strade.

Tóte aceste trebue sĕ ni-le înfățișăm, când cetim cuvintele rostite de ministrul Berzeviczy la banchetul ce s'a dat în onórea lui, că „Clușiul are misiunea sĕ fie propagatorul culturei maghiare și a politicei naționale maghiare în tótă țĕra“.

Sĕ nu uităm de rolul Clușiului în trecut și în present, când vom ceti în vorbirea lui Berzeviczy, ce o reproducem mai jos, cuvintele ce au fost subliniate de furiósele aplause ale asistenților, prin carĭ acest ministru încércă sĕ ia în deșert și sĕ clevetéscă iubirea de patrie a Românilor, căreia are el și conaționalii sĕi toțĭ de a-i mulțumi în mare parte, că pe aceste plaiurĭ străvechĭ se pot lăuda aḑĭ cu o cultură maghiară, pe care spre rĕul lor și al țĕrii întregĭ vor sĕ o manifesteze numai distrugĕnd cultura celorlalte popóre.

Acel patriotism e fals și nasce ură, care pretinde, că numai maghiarismul are dreptul la cultură în acéstă țéră, nu însĕ acel patriotism, care respectă cultura maghiarismului, dér pretinde a se respecta și cultura celorlalte popóre, carĭ au contribuit cu averea și sângele lor prin seculĭ la susținerea patriei.

Berzeviczy le-a vorbit din suflet Clușienilor și faptul acesta în sine e o nenorocire pentru țéră.

Brașov, 17 (30) Septemvrie.

Intêlnirea din Homburg. In revista numĕrului nostru de erĭ am amintit despre întâlnirea ministrului președinte italian *Giolitti* cu cancelarul german *Bülow* în Homburg. Telegrame din Londra, Viena, Berlin și Paris spun, că ḑiarele din aceste orașe dau o importanță fórte mare întâlnirei. Tóte aceste ḑiare urézǎ sĕ fie cu putință de a se face sĕ înceteze rĕsboiul. Ḑiarul „*Tribuna*“ din Roma desminte însĕ scirea, că întrevederea lui Giolitti cu Bülow are de scop o mediațiune între Rusia și Japonia. In sensul acesta apreciază întâlnirea și o depeșă din Berlin.

Foile rusescĭ despre incoronarea regelui Petru. Ḑiarele „Novoje Vremja“ „Russj“ și „Novosti“ scriu articole ditirambice, în care se serbătoresce încoronarea regelui Petru ca o festivitate a tuturor Slavilor de sud. Faptul participării la acéstă festivitate a Croaților, Bulgarilor, Slovenilor și a prințului Danilo de Muntenegru umple ḑiarele rusescĭ de o bucurie deosebită și ele privesc în acest fapt simbolul întăririi consciinței de sine a Slavilor. Dér pe lângă tótă simpatia ḑiarelor rusescĭ pentru consolidarea consciinței de sine a popórelor slave, ele totușĭ admonéză pe detentorii puterii sêrbescĭ, ca sĕ se abțină de orĭ-ce manifestațiune în favorul ideii unei marĭ Sêrbii și sĕ lucreze mai mult pentru consolidarea referințelor interne în Serbia. Ḑiarul „Russj“ ḑice, că Rusia felicită sincer pe regele Petru și aștéptă de la dênsul, ca sĕ realiseze programul sĕu nobil: consolidarea referențelor interne ale Serbiei, și sĕ nu facă politică personală. Ḑiarul „Novosti“ dojenesce aspru manifestațiunea Croaților pentru o Sêrbie mare și ḑice, ca Sêrbia sĕ grijéscă, sĕ nu urmeze o astfel de politică, ci sĕ caute, ca sĕ trăiéscă cu tóte puterile, *îndeosebi, însĕ cu puternicul ei vecin, Austro-Ungaria*, în pace și prietinie.

Papa împotriva liber-cugetătorilor. Ḑiarul „*Osservatore Romano*“ publică o scrisóre a papei adresată cardinalului *Respighi*, în care se ḑice, că papa a aflat cu mâhnire adêncă, că nisce pretinșĭ liber-cugetătorĭ au ținut în Roma o adunare. Resunetul discursurilor lor a confirmat intențiunile lor josnice, carĭ s'au manifestat de altmintrea chiar și prin simpla convocare a acestui congres. Nisce ómenĭ culțĭ, carĭ pretind a se sustrage dependenței de către Dumneḑeu, sĕvîrșesc o blasfemie, care este cu atât mai gravă, cu cât ea s'a sĕvîrșit în Roma și cu pompă externă. Cu tóte că puterile iadului nu pot face nimica împotriva bisericeĭ, totușĭ adunarea acestor puterĭ în congresul internațional al liber-cugetătorilor pórtă în sine caracterul unei batjocurirĭ și provocărĭ și răpesce orașului Roma numele de reședință linișttă și venerată a locțiitorului lui Christos. Piu X încheiă relevând imposantele ovațiunĭ aduse papei de către catolicii întregei Italii în aceste momente durerόse și învită pe cardinalu Respighi a ordona rugăciunĭ de ispășire în bisericele Romei. In urma acestei invitărĭ cardinalul Respighi a ordonat sĕ se țină în bisericele Romei servicii divine speciale.

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Prospecte frumóse.

O istorie veselă de T. Liska.

Intr'un cupeu de clasa întâiŭ a trenului, care părăsise tocmai stația Kufstein ședea o damă tînĕră și fórte interesantă. Față în față cu dênsa ședea un domn elegant, cu care făcuse cunoscință în München și s'a atașat damei, fiind-că ḑicea că are același drum.

„Bine sunt aranjate vagónele acestea“, ḑise domnul. „Prin geamurile lor ți-se ofer prospectele cele mai frumóse. Adevĕrat, că nu confirmă tot-déuna, ceea ce promit. Cât timp însĕ le are omul, viéța îi este garnisită cu speranțe pline de farmece. Omul se légănă vecinic în ilusiunĭ, carĭ însĕ de cele mai de multe orĭ ne trec pe dinainte ca piscurile de munțĭ ce zărim de aicĭ, înconjurate de radele sórelui și ca acel covor de florĭ variate din vale“.

„Ai devenit poetic, conte“, rĕspunse dama și un surîs drăgălaș îi împrejmui buzele. „Până acuma nu ți-am descoperit partea poetică a concepțiilor“.

„Ah, Dómne! Cine nu are une-orĭ fantasiĭ poetice!“

„Par'că te auḑiam spunênd, că ai călĕtorit adesea pe linia Brenner?“

„Firesce, am călĕtorit mai de multe-orĭ“.

„Pentru mine este prima călĕtorie și sper, că-mi veĭ face pe ciceronele.“

„Cu plăcere... Cunosc regiunea și locuitoriĭ fórte esact. Și sunt vesel, că pot spune despre dênșiĭ, că-i iubesc mult... Valea, prin care trecem acum, se numesce Unterinnthal. Nu ține mult și îndată ni-se deschide prospectul asupra Alpilor. Valea acésta se póte numĕra între cele mai fericite colțurĭ de pămênt. Nu că ar fi bogățiĭ marĭ pe aicĭ. Dér aicĭ își are locașul veselia. Țĕraniĭ trebue sĕ muncéscă din greu și cerul nu le rĕsplătesce în tot-déuna munca. Cu tóte acestea locuitoriĭ au darul veseliei. Decă puĭ cuiva o întrebare, ai puté paria ḑece contra unul, că veĭ primi un rĕspuns hazliu. Se bucură de viéță, nu-șĭ bat capul cu grijile Sunt vecinic rîḑĕtorĭ“.

„Ah, acesta este un dar nepreṭuit! Ce maĭ trebue cuiva, pentru ca sĕ fie fericit?“

„Adevĕrat! Nimic nu le trebue, căcĭ pórtă fericirea în sine. Un dar al naturei. Și apróape fie-care are talent poetic. Fie la petrecerĭ, fie pe câmp, ei improviséză epigrame“.

„Incântător!“

„Imĭ plac ómeniĭ aceștia, fiind-că și eu am ceva din naturelul lor. Și după cât te cunosc, baronesă, și d-ta escĭ de același naturel. Étă de ce m'ai cucerit numai de cât.“

„Așa?... Mărturisesc, că și eu am un naturel vesel, nu sunt însĕ de vină, decă prin acésta fac cucerirĭ“.

„Pe mine m'ai robit cu desĕvêrșire. Și n'am altă dorință de cât sĕ pot spune acésta pururea, pururea...“

„O, d-ta te decidĭ repede la atac, conte! Suntem cunoscuțĭ de un timp așa de scurt. Cine scie, póte, decă m'ai cunósce mai de-apróape și mi-ai descoperi greșelile, te-ai speria...“

„Chiar și greșelile d-tale mi-s'ar păré încântătóre, căcĭ sunt amoresat“.

„Sĕ-țĭ cred?“

„Un bărbat nu o póte dovedi acésta de cât declarând, că vrĕ sĕ se lege pentru tot déuna. Étă îțĭ fac acéstă declarație. Primesce-mĭ propunerea și nu-țĭ va păré rĕu. Te voiŭ purta pe palme“.

„Uite, uite! O propunere de căsĕtorie! La asta nu m'am așteptat!“

„Spune un cuvênt, care sĕ-mĭ dea o fărîmă de speranță“....

„Sĕ vedem!...“

„Un alt cuvênt mai hotărît!“

Dama întinse domnului mâna.

„Nu-mĭ eștĭ antipatic, conte“.

Domnul sărută mâna cu căldură.

„Mĕ facĭ fericit, baronesă!“

Dama își retrase mâna cu un gest măgulitor, care se putea interpreta mai curênd ca o învoire, de cât ca un refus.

„Incet, încet! Decă bărbatul e prea impulsiv, femeia trebue sĕ fie pe pază!“

„De ce? Ce motive ai avé sĕ fiĭ reservată în esprimarea sentimentelor? Nu escĭ independentă?“

„Da, sunt independentă. Căsĕtoria mi-s'a desfăcut înainte cu un an. De atuncĭ fac călĕtoriĭ cu dama mea de societate, care s'a îmbolnăvit și a trebuit s'o las în München. Trăiesc când aicĭ, când colo, unde îmĭ place. Viitorul îmĭ este asigurat. Bărbatul îmĭ dă pe an două-ḑecĭ și cincĭ de miĭ de ruble. Prin urmare ve-

Memorandul Sașilor.

— Fine. —

Atacul cel mai grav asupra autonomiei confesiunilor îl constitue acele mësurĭ ale proiectului, carĭ trec în resortul statului dreptul de a dispune direct asupra învěțătorilor confesionalĭ, *a-i trage în cercetare disciplinară, cu ocolirea autorităților lor bisericescĭ*, și a-i supune forului disciplinar al statului, prin ceea-ce judicatura disciplinară a autorității bisericescĭ asupra propriilor ei învěțătorĭ *se confiscă.*

Nimenĭ nu va contesta statului dreptul, de a stabili norme obligătóre pentru școlĭ, fie în ce privesce cualificația învěțătorilor, fie în ce privesce ținta învěțămêntului. Dér pentru observarea acestor norme, conform rațiunei, nu va trebui sě garanteze un învěțător subordonat și lipsit de independență, ci autoritatea superióră bisericéscă. Statul sě o ia pe acésta la rěspundere, décă se întêmplă vr'o contravenție, ba statul póte chiar sě useze ca *ultima ratio* de dreptul sěu și sě închidă școla. *Dér peste capul autorității bisericescĭ, care îl pune pe învěțător în slujbă, îl plătesce, care trebue sě se îngrijéscă de întreținerea acestuia și a familiei, și care esercită dreptul disciplinar asupra lui, statul are dreptul sě dispună asupra învěțătorului numai ca cetățen, însě vr'un drept direct de a dispune cu învěțătorul, că învěțător, n'are.*

Nu voim sě intrăm într'o analisă mai detailată asupra dispozițiilor cuprinse în proiect în privința delictelor disciplinare; ajunge a face observația, că acestea *în ceea-ce privesce ângustimea de inimă, asprimea și elasticitatea arbitrară, ne reamintesc timpurile cele mai negre de reacțiune, legate de numele unui Metternich și Bach.*

In adevěr, orĭ-ce critică trebue sě amuțéscă în fața dispozițiilor, cum e d. e. și aceea, că *învěțătorul în clasa căruia nu se atinge ținta exagerată ce se prescrie în învěțămêntul limbei maghiare, — deși nu i-se póte reproșa nicĭ cea mai mică negligență în împlinirea datoriilor de învěțător, — a sevîrșit un delict disciplinar, pentru care trebue sě fie imediat tras în cercetare disciplinară, suprimându-i-se în același timp apuntamentele, orĭ de ce natură ar fi acelea!*

Acéstă mësură ne mai pomenită nu se aplică la nicĭ un alt obiect afară de limba maghiară: *In religiune și morală póte sě fie resultatul instrucțiunii orĭ-cât de deplorabil*, totușĭ după acest proiect, învěțătorul n'are se se témă de nimica.

Ce sě mai dicem despre mësurile luate în contra „direcțiunei ostile statului!"

Tóte aceste dispozițiunĭ sunt proprii de a oferi escesului de zel și intoleranței naționale și confesionale a organelor chemate a le esecuta, prilej în abundanță pentru persecuții împotriva învěțătorilor subordonațĭ puterei lor disciplinare.

Nu voim sě continuăm cu critica. Vrem numai sě opunem afirmațiunei, care dice, că autonomia bisericilor nu se atinge prin acest proiect de lege, argumentul, că de autonomia bisericii nóstre se ține și dispoziția asupra școlilor și că proiectul o violézá.

Autonomia bisericei nóstre este garantată prin §-ul 14 al articolului de lege 43 din anul 1868,—așa numita lege a uniunei, — care ține locul unui tratat între Ungaria și Transilvania: „*Tóte acelea legĭ ale Transilvaniei, carĭ garantéză libertatea eserciţiului religiunei și a autonomiei comunităților religióse, a bisericelor și a autorităților bisericescĭ, înarticulate în lege, precum și egala lor îndreptățire, raporturile reciproce și sfera lor de activitate, nu numai că se mențin neatinse, ci totodată se estind și asupra bisericei greco- și armeno-catolice, precum și asupra celei greco-orientale*".

Garantarea acésta este pusă, după cum s'a indicat mai sus, sub ocrotirea inviolabilă a diplomei inaugurale cuprinsă în articolul de lege 2 din anul 1867 și a jurămêntului de încoronare al Majestății Sale.

Ér între acele „legĭ ale Transilvaniei", carĭ se mențin aicĭ și carĭ prin urmare sunt în vigóre în acest moment, se numěră între altele articolul de lege 55 din 1790/91, care — după un timp de ingerințe din cele mai grele în afacerile interne ale bisericei și școlei, — a asigurat în principiu înființarea de bisericĭ și școle, și de sine se înțelege și aranjamentul intern al acelora, precum peste tot legislația aceea, codificând dreptul canonic de stat de pe atuncĭ, a pus în picióre ca temeiŭ neclintit al stării de drept, diploma Leopoldină de la 1691, care enunța principiul: că în privința celor patru confesiunĭ recipiate și în privința școlelor acelora, sě se mențină statul de drept vechiŭ precisat în articolul al treilea, așa că „aprobatele și compilatele" sě rěmână în vigóre inviolabilă.

In acestea însě este garantată propria legiferare și autonomia bisericelor recipiate din țéră, între carĭ și a bisericei nóstre evanghelice. Autonomia acésta conține și autonomia completă străveche a școlelor sale, așa că atât înființarea, cât și adaptarea școlilor, stabilirea obiectelor de învěțămênt, fixarea cualificațiunei ce se va cere învěțătorilor, din vechime constituia o afacere internă a bisericei.

Recunóscem fără esitare că statul are dreptul de a supraveghia cum se practică autonomia, ca acésta sě nu tolereze tendințe și acțiunĭ, ce ar puté fi primejdióse statului. Insě ceea-ce se plănuesce în acest proiect, nu este decât *o necontenită ingerență directă și dispoziție prin organele statului: aci dispune inspectorul școlar, aci ministrul, aci comitetul administrativ. O adevěrată harababură!* Confesiunea ce întreține școla, este dată la o parte, după cum am amintit, între altele prin dispoziția, că *ministrul în cas când resultatul instrucției în limba maghiară ar fi insuficient, póte sě destitue (!) pe învěțător și sě numéscă pe un altul.* Prin acésta comunei confesionale, care nu s'a făcut culpabilă de nimică, *i-se ia dreptul de a chema la locul vacant din școla sa pe un nou învěțător, lăsându-i-se numai dreptul de a-l plăti* etc. Va sě dică o nouă violare a autonomiei, ceea-ce într'un stat de drept este ne mai audit!

O asemenea sfărîmare a autonomiei bisericescĭ în Ungaria — abstrăgênd dela inconvenientul de drept — ar fi o crimă chiar și împotriva statului. Cel ce cunósce istoria Ungariei, scie multe esemple, unde patria nóstră a fost apěrată, și în cele din urmă salvată prin autonomia și prin tăria confesiunilor. Și tocmai în timpul present nu îi este dată patriei siguranța, că nu va trebui sě lupte odată impotriva unui guvern, care ar voi ca înainte cu 150 și 200 de anĭ, sě stîrpéscă credința evangelică. Décă s'ar întêmpla acésta, și biserica ar fi înfrântă în měduva vieții, în autonomia ei, atuncĭ libertatea patriei, pe care autonomia a salvat'o odinióră, ar fi îngropată.

Acest proiect de lege sub masca unei legĭ scolare, nu este de cât o lege escepțională și polițienéscă, care este îndreptată în potriva învěțătorilor nemaghiarĭ și a confesiunilor nemaghiare, aruncând asupra acestora bănuiala ostilitățiĭ față cu statul, ér pe învěțătorĭ punêndu-i sub supraveghiare polițienéscă.

In cas când proiectul ar deveni lege resultatul pentru școlele nóstre ar fi: scăderea culturei la popor. Bărbațiĭ conscienți din ce în ce ar fugi de cariera nesigură de învěțător, ér învěțătoriĭ actualĭ s'ar obosi a face imposibilul; s'ar întrebuința mult timp pentru instrucția maghiară, și multe s'ar uita érășĭ din cele învěțate. *La sfîrșitul școlei, copilul de țěran ar fi mai sěrman și mai incult de cât acuma; ungur✓esce nu scie, altceva încă n'a învěțat și în lupta din ce în ce mai grea pentru pânea de tóte dilele va fi gata a se alătura elementelor turbulente carĭ, nepovățuite prin o cultură superióră, sunt gata în patria nóstră sfășiată de partide a-i dărîma basele esistenței, nicĭ de cât însě a o zidi, afară póte décă nu și-ar căuta refugiu — în America.*

Suntem conscienți, că am servit pururea cu credință regelui și patriei. Cu atât mai vêrtos trebue în vederea asprimei inexorabile a proiectului de lege, în vederea imposibilitățiĭ țintei lui, a aberațiunilor pedagogice, a violăriĭ dreptului — sě arătăm, că asemenea creațiunĭ legislatorice nu pórtă în sine garanție nicĭ pentru împăciuirea poporelor, nicĭ pentru ridicarea culturei și nicĭ chiar pentru propria lor durată, și de aceea protestăm solemn împotriva anteproiectuluĭ.

II. Cestiunea cursurilor practice

la școla superióră de comerciŭ din Brașov.

— Fine. —

In starea nóstră actuală, școla de comerciŭ plutesce în aer. Evident, că și elevii ei, ca absolvenții tuturor școlelor profesionale, au sě fie formațĭ mai departe, printr'o strînsă legătură între teorie și practică. Ore desvoltarea lor practică, pe basa specialisărei, nu s'ar puté întocmi altfel, ca sě ne apropiăm cât mai mult de starea nóstră economică și socială? Bunăóră décă este lipsă de un curs suplementar de contabilitate, noi l'am crede mai util pe acesta pentru elevii din cl. III și a IV reală — fie și facultativ. Elevii eșițĭ din școla reală și cu cunoscință de contabilitate, fie și numai simplă, sě se pótă ocupa îndată practic în comerciu și sě se formeze mai departe acolo, séu la afacerile familiei. Defectul nostru principal pe terenul economic este, că țěranul nu scie sě socotéscă, el nu scie un lucru cât îl costă și cât îi produce. Lățindu-se cunoscința comptabilității în popor și prin straturile mai de jos, se va produce un reviriment însemnat, care va duce de sine la comassarea terenurilor de cultură, la ameliorarea vitelor, fructelor, culturilor, ca, reducênd din timp și spese, sě producă mai mult și mai bun. Pentru aceștia decĭ ca și pentru gimnasiștĭ, viitorii preoțĭ și învěțătorĭ încă ar fi, decĭ, și util și practic un curs suplementar de comptabilitate.

Absolvenții școlei de comerciŭ trebuesc conduşĭ direct la comerciu, către societățile de comerciu și de producțiune și desfacere în ramurile acele principale, carĭ esistă în popor și carĭ pot și trebue sě fie desvoltate. Menținêndu-se organisațiunea actuală a școlei de comerciu — și până ce nu vom avé încă *un internat* propriu pentru elevĭ, ci trebue sě-i ținem pe la gazde cu hrana lor proprie orĭ în cost pe la familii — cu tótă instrucția și educația cea mai desěvêrșit românéscă, credem că n'ar fi prea greu de a întocmi lucrurile astfel, ca la eșirea elevilor din școlă ei sě cunóscă limba germană, maghiară, neogrécă, eventual cea francesă în vorbire și scriere, ca sě pótă corespunda în 2—3 limbĭ. Și în România, cei carĭ pot purta corespondența în 2—3 limbĭ,

---

nitele mele nu sunt mai pe jos, de cât ale d-tale. Dér, décă e vorba sě-țĭ fiu mirésă, ar trebui... sě plătescĭ pentru mine nisce datoriĭ".

„Datoriĭ?"

„O, nu sunt multe, nu te speria. Vr'o 20—30,000 de ruble".

„Și cum? De unde?"

„Fórte simplu. Bărbatul meu a fost arestat înainte de asta cu patru lunĭ de către poliția rusécă, acusat, că ar fi tolerat pe un revoluționar pe o moșie a sa. Sunt sigură însě că în curênd i-se va dovedi nevinovăția și atuncĭ îmĭ voiŭ căpěta érășĭ renta. N'am fost economicósă și în ultimele lunĭ a trebuit sě fac datoriĭ Ce dicĭ, conte?"

Domnul lăsă sě-i cadă monoclul de la ochiŭ.

„Scusațĭ, Dómnă, dér și eu voiam tocmai sě vě povestesc tot așa ceva despre venitele mele și despre intrigile guvernului italian, care tot din motive politice mĭ-a sechestrat moșiile..."

„Ei, cum?"

„Fórte simplu. După cele audite putem vorbi acum sincer. Moșiile mele sunt — în lună, tot acolo, de unde avețĭ și D-vóstrě renta!"

„Cum s'o înțeleg asta?"

„Așa că amêndoi ne-am păcălit. Eu m'am atașat de D-vóstrě, fiind-că credeam că pescuiesc un pesce de aur, ér D-vóstrě ațĭ cochetat cu mine, fiind-că credeațĭ că avețĭ de a face cu un tont. D-vóstrě tot așa de puțin sunteţĭ baronesă, pe cât de puțin sunt eu conte. Suntem camaradĭ. Vênătorĭ de noroc, carĭ umblăm prin lume, ne bucurăm de viéță și gonim câte o aventură, prin care sě ajungem la bogăție și la o posiție în lume. O, sunt mulțĭ așa ca noi! Dér că s'au întêlnit doi și au petrecut câteva dile împreună fără sě se recunóscă, asta-i curios și comic...!"

„Mě surprindețĭ! Va sě dică D-vóstrě nu sunteţĭ conte?"

„Nu sunt conte și mai ales nu sunt conte amoresat. Nu simt nicĭ cea mai mică simpatie pentru D-vóstrě. Din contră, am o aversiune"...

„Ah!"

„Nu sciu bine de ce. Sunteţĭ așa de frumușică și elegantă. Dér surîsul D-vóstrě are ceva batjocuritor și un aer de superioritate. Étă ce mĭ-a displăcut! Și tot din causa acésta am procedat acum așa brusc și V'am rupt masca. Nu-mĭ plac femeile superióre, séu acelea, carĭ se cred superióre. Aveam o ciudă tainică împotriva D-vóstrě, și bănuiam că spunețĭ gogoșĭ, când îmĭ povesteațĭ de venitele d-vóstrě. Poveștĭ de acestea nu mai prind. Au eșit din modă. Trebue sě iscodițĭ altceva mai nou, scumpa mea!"

Dama rîdea din inimă, apoi făcŭ un gest de disgust:

„Nu prea ne întrecețĭ cu gluma, cocóne! Ne apropiem de Innsbruck și înainte de a părăsi cupeul, așĭ vré sě vě spun, că repulsiunea D-vóstrě pentru femeile superióre, nu era tocmai nemotivată. Ceea-ce v'am povestit, era totul adevěr... afară de un lucru: istoria cu datoriile. Aflǎ că n'am nicĭ o centimă datorie, aflǎ că bărbatul nu-mĭ este arestat și îmĭ trimite punctual renta. Afară de acésta mai am și un capital depus la bancă, care mě asigură pentru orĭ-ce eventualitate. Istoria cu datoriile o povestesc de câte orĭ mě întețesc prea tare pețitorii. Imĭ servesce ca probă. Pentru D-vóstrě a fost o cursă. Sunt uimită. Până acuma mě credeam superióră numai conților și baronilor ușuraticĭ, plinĭ de datorii și vênătorĭ de zestre Cum că așĭ fi superióră chiar și față cu conții falșĭ, nu mĭ-așĭ fi gândit!"

„Cum? Sunteţĭ în adevěr?..."

„Da, sunt o veritabilă baronesă. Și spre norocul meu am aflat încă la timp, că D-vóstrě nu sunteţĭ conte, ci numai un aventurier, căruia nu-i lipsesce curagiul, ci numai... cum se dic?... îi lipsesce perspicacitatea. Dér étă-ne sosițĭ! Adio, Domnule! Ațĭ avut érășĭ nisce prospecte frumóse, pe carĭ atât de mult le iubițĭ. Pěcat, că nicĭ acestea n'au confirmat, ceea-ce promiteau. Au trecut pe dinainte ca piscurile munților încunjurate de radele sórelui și ca florile din vale!"

Intr'aceea trenul se opri. Dama își dădŭ bagajul unui hamal și părăsi vagonul. Domnul elegant cu monoclul era desperat. Un moment stetŭ pe gândurĭ, sě alerge după dênsa, apoi se resgândi și cădŭ la locul sěu deprimat la extrem.

Femeile értă totul — numai prostia în anumite momente critice nu o pot erta. Și el a fost din cale afară prost.

— st. —

română, germână, francesă, sunt preferiţi înaintea altora şi de multe-orî Românii sunt înlocuiţi, chiar de Românî, prin Jidanî, Grecî, carî le posed pe tóte 3 séu 4. Sunt puţine case comerciale marî, carî sĕ ţină 3 împiegaţi pentru purtarea corespondenţei în 3 limbî diferite, şi preferă pe unul singur, care le posede pe tóte 3.

Pe lângă corespondenţă şi comptabilitate, noi am cere pentru formarea lor practică nu 5000 cor., ci 5000 de floriní subvenţiune din partea băncilor, ca toţi absolvenţii cu diplomă ai şcólei de comerciu sĕ fie trimişi în practică în interesul lor ca şi al băncilor, ca şi al poporului. Sĕ fie trimişi la Brăila şi Galaţi la câteva case marî de esport, carî au marî daraverurî cu cereale, ca sĕ facă acolo practică încă 2 anî şi sĕ cunóscă bine manipulaţiunea, sortarea, classarea şi tratarea cerealelor, pieţele şi firmele principale de esport şi import; pe alţii la esploatările *marî de pădurî*, şi la firmele comerciale de lemnărie. (Numai comuna Boiţa a fost păgubită cu peste un milion de coróne din a nóstră necunoscinţă.) Credem, că nu ar fi nicî nedrept şi nicî un sacrificiu prea mare de a-le cere sĕ ia un absolvent doi românî din şcóla comercială ca ajutorî de comptabilitate şi de afacerî, décă vreau sĕ trăiéscă şi sĕ mai câştige între Românî; pe alţii 2—3 la firme, carî se ocupă cu esportul de póme şi utilisarea fructelor; alţii 2—3 pe la firme, carî fac negoţ cu ouĕ, galiţe şi alte animale. Formaţi odată aceştia, în 3—4 anî se póte propune şi face la tóte băncile române modificarea unui articol doi din statute, ca băncile sĕ pótă da avansurî pe producte, vite, întreprinderî industriale şi comerciale — pepiniere, reconstituirî de vii etc.

Atuncî nicî şcóla comercială n'ar mai pluti în aer şi băncile şi-ar ajunge scopul lor de institute românescî, de a fi numai spre binele poporului. Intréga economie şi bunăstare materială a poporului ar progresa.

Ioan de pe Văcarea.

Berzeviczy la Cluşiŭ.

Ministrul Berzeviczy a continuat în ḑiua de 28 Septemvrie a visita institutele publice din Cluşiŭ, între carî şi localităţile kulturegyletului ardelean.

Séra s'a dat la hotel „Newyork“ un banchet, la care s'au pronunţat toaste din partea fişpanului *Béldy*, a rectorului Dr. Moriţ *Kiss* şi a primarului *Szvacsina*.

In rĕspunsul sĕu Berzeviczy a promis, că va fi cu ingrijire deosebită faţă cu institutele Cluşiului, décă va puté sta câţî-va anî la ministeriu. Apoi continuă aşa:

„Nu pot cere, ca sĕ-mî anticipaţî buna d-vóstrĕ opiniune, însĕ vréu sĕ-mî esprim convingerea isvorîtă din adêncul sufletului, că *Cluşiul are o misiune mare atât în privinţa culturei naţionale, cât şi a politicei naţionale.*

„In prima linie este chemat acest oraş, ca prin bogăţia institutelor sale culturale şi prin importanţa acelora, sĕ fie *propagatorul culturei* atât în părţile acestea, cât şi în tótă ţéra. Sĕ propovăduéscă, că *întărirea maghiarismului este identică cu rĕspândirea culturei şi că rĕspândirea spiritului maghiar este identică cu respândirea culturei.* (Aplause.)

„Noi nu luăm cultura nimĕnui, dér vrem sĕ dăm cultură tuturor. (Aplause).

„Şi mai are acest oraş misiunea, sĕ fie propovăduitorul *adevĕratei iubirî de patrie faţă de acea iubire falsă de patrie, ale cărei simptome adesea orî le vedem.*

„Nu acusăm nicî o naţionalitate în totalitatea ei, dér *ar trebui sĕ fim orbî, décă ne-am eschiva faţă cu anumile simptome şi agresiunî.*

„Acel patriotism fals propovăduesce, că iubesce acest pămênt, unde au trăit părinţiî lor (!) şi unde vré sĕ trăéscă şi el (patriotismul? — Tr.), **însĕ scie sĕ împreune iubirea acésta cu ura (?) faţă cu poporul pămêntului (?) şi a instituţiilor lor naţionale** (Aplause furióse! „Tomboló tetszei“.)

„Faţă cu asemenea sentimente locuitoriî acestui oraş fără deosebire de naţionalitate şi religie, au chemarea de a propovădui şi practica adevĕrata iubire de patrie“.

Berzeviczy şi-a încheiat discursul, spunênd, că statua lui Matieş-craiŭ sĕ inspire tuturor locuitorilor ideie, că acest oraş este chemat a duce un rol însemnat în eluptarea gloriei viitóre a maghiarismului!

Rĕsboiul ruso-japones.

Pe câmpul de rĕsboiŭ domnesce linişte relativă, linişte prevestitóre de furtunî marî. Ruşî şi Japonesî se pregătesc din rĕsputerî pentru a-se ciocni érăşî undeva odată şi bine, căcî la Liaoyang n'au putut sĕ se birue unul pe altul. Se afirmă că Ruşii fortifică pe capete Mukdenul şi că Kuropatkin primesce ḑilnic marî întăririi din Charbin.

Mai rĕu o au de-ocamdată corespondenţii de ḑiare, carî cu tóte încordările la carî îşî espun fantasia, nu pot sĕ dea publicului de prin cafenelele europene scirî *interesante.*

Situaţia la Port-Arthur pare atât de ciudată, încât cu tótă profusiunea de scirî fantesiste rĕspândite de Chinesî, totuşî nu scim nimic sigur din ceea-ce se petrece acolo. Mai erî alaltăerî ceteam, că Japonesii au făcut minunea de a pune mâna pe tóte forturile liniei de apĕrare esternă, — aḑî cetim că forturile ce leau cucerit nu pot sĕ le ţină în stăpânirea lor, căcî Ruşii din fortăréţă îi îmblătesce cumplit cu proiectile. Stössel de altă parte se laudă, că 6 lunî de ḑile încă va mai puté resista. Étă acum ce se vestesce prin firul telegrafic:

Situaţiunea în Manciuria.

Generalissimul *Kuropatkin* a adresat Ţarului următorul raport telegrafic cu data de 28 Sept.:

Avantgardele japonese ocupă aceeaşî posiţiune ca şi mai înainte, spre ost de calea ferată. Aceste avantgarde iau câte odată ofensiva în micî grupe, carî sunt nevoite sĕ dea înapoi în faţa atacului avangardei nóstre de cavalerie. Un avantpost al detaşamentului de sub comanda generalului *Samsanow* a luat de la Japonesî o turmă de vite. O patrulă de cazacî de Orenburg a întins în ḑiua de 26 Sept. o cursă unui jumĕtate escadron de cavalerie japones, care a fost primit cu o salvă de focurî din partea cazacilor. După un schimb de împuşcăturî inimicul s'a retras cu pierderî considerabile, lăsând pe câmp mai mulţî soldaţî morţî. Cazacii au luat mai mulţî cai de la Japonesî.

„Daily Telegraph“ primesce din Sinminting următórea depeşă: *Kuropatkin* se pregătesce a resista la Mukden. El a ridicat şi până acum marî întăriturî de pămênt. Pe ţĕrmul nordic al fluviului Hun dispune de 264 tunurî şi mereu capĕtă întăririi din Charbin. In ultimele sĕptĕmânî s'a desfăşurat mare activitate pentru a pune Mukdenul în stare de apĕrare. Posiţiunile cele mai puternice ale Ruşilor se întind de-alungul malului septentrional al rîului Hun. Forţele japonese sunt evaluate la 300.000.

Asediarea Port-Arthurului.

Intr'o scrisóre a sa de la 23 Septemvrie, generalul *Stossel* spune, că Japonesii fac izidă zadarnică de muniţiunî şi cu vieţile soldaţilor, deórece soldaţii lui se pórtă cu mare eroism şi-şî apĕră posiţiunile de luptă cu cea mai estremă energie. *Stossel* adauge, că, fără de nicî un ajutor, *cel puţin 6 lunî va mai puté sĕ ţină fortăréţa.*

După o depeşă din *Cifu*, pierderile Japonesilor cu ocasiunea ultimului atac au fost de *7000 ómenî.* Ruşii au pierdut 600 ómenî. *Japonesii n'au putut sĕ se ţină în trei forturî, ce le cuceriseră* şi s'au retras, deóre-ce Ruşii îi decimau cumplit cu ghiulele din forturile interne.

Agenţia „Reuter“ anunţă, că asediul Port-Arthurului de către Japonesî, *s'a încheiat absolut fără nicî un succes.* Ruşii ar fi recucerit tóte posiţiunile ocupate de Japonesî.

Din *Cifu* se vestesce, că *Stössel* a construit numeróse mine, carî au pricinuit pagube enorme în ómenî Japonesilor.

După scirî din *Tokio* nemulţumirea poporului japones e fórte mare. Un ḑiar din Tokio sfătuesce pe generalul Nogi sĕ facă *harakiri* (adecă sĕ-şî spintece burta) oferindu-i în acest scop o sabie ascuţită ce atêrnă în redacţia amintitului ḑiar. Tot din Tokio se vestesce, că soldaţiî carî s'au reîntorş răniţî de la Port-Arthur spun, că Ruşii apĕră cetatea c'o furie sĕlbatică.

O telegramă întârḑiată.

Corespondentul ḑiarului engles *„Standard“* abia acum póte sĕ-şî publice în numita fóie telegrama despre retragerea Ruşilor de la Liaoyang, telegramă pe care censura japonesă o reţinuse la cartierul principal al lui *Kuroki.*

Étă ce spune el între altele:

Când *Kuropatkin* şî-a trecut armata peste Taiciho, fluviul era cu totul liber şi Ruşii au putut sĕ se retragă pe un front ce avea lăţime de 4 milurî.

Drumul lor era cu desăvîrşire neted şi descoperit, aşa că o piatră măcar nu li-a putut servi de adăpost. Cinspreḑece milurî de la Liaoyang nu putea fi vorbă de urmărire. E posibil, ca un beliduce mai cutezător decât Oyama sĕ fi putut înfrânge pe Ruşî, însĕ generalissimul japones avea marî temerî din causa legăturilor sale proprii, şi pentru a păstra aceste legăturî şi-a concentrat armata într'un loc. Oyama s'a aruncat asupra fortificaţiunilor rusescî, carî n'aveau alt scop, decât reţinerea Japonesilor. Tot din pricina acésta a redus el divisiunile lui Kuroki la $1^1/_2$ şi n'a făcut decât o slabă demonstraţie contra liniei ferate.

SCIRILE ḐILEI.

— 16 (29) Septemvrie.

Maj. LL Regele şi Regina României vor trece Dumineca d. a. cu trenul de la órele 2 şi 9 m. prin gara Braşov, venind din strĕinătate.

Regele Saxoniei pe mórte. O depeşă din Dresda anunţă, că regele George al Saxoniei a fost împărtăşit cu sf. cuminecătură.

Cursurî pentru d-şóre şi conferinţe academice. Miercurî a avut loc în sala geografică a Ateneului din Bucurescî solemnitatea pentru inaugurarea cursurilor pentru d-şóre şi conferinţe academice, înfiinţate de „Societatea femeilor române“. La serviciul divin, care a fost oficiat de archiereul Nifon, au asistat numĕróse dame din elita bucuresceană, în frunte cu d-nele Ecaterina G. Cantacuzino preşedinta societăţii şi Ana Sp. Haret, soţia ministrului Haret. După terminarea serviciului divin, d-l profesor Suchianu a rostit o cuvêntare, în care a arătat folosul, pe care îl va aduce societăţii românescî frumósa iniţiativă a „Societăţii femeilor române“.

Maghiarisărî de nume. Diarele maghiare publică érăşî o listă lungă de maghiarisărî de nume. Majoritatea, firesce, este compusă din Rosenkranz, Rosenstock, Mandl şi Schlesinger, dér sunt şi câte-va nume românescî, anume: Teodor *Popa* din Seplac şî-a schimbat numele în Pap, Alesandru *Mărgineanu* (profesorul?) domiciliat în Budapesta, în Marosi, Petru *Munteanu*, sergent de jandarmî, în Mezei..,

Sórtea fiului fostului Sultan Murad V. „Politische Correspondenz“ află, că după mórtea ex-sultanului Murad V, fratele actualului Sultan, s'a desfiinţat tótă curtea sa. O parte din personal a fost transportată în vechiul Serail la Stambul, ér altă parte trimisă în exil. Causa a fost nisce incidente petrecute la mórtea şi la funerariile fostului Sultan Murad V. Unicul fiu al acestuia, principele Saladin, care are 38 de anî şi care a împărtăşit cu tatăl sĕu închisórea, a fost închis sub o supraveghere severă în palatul Ortaskoi de lângă Bosfor.

Ciuma la Smirna. O telegramă din Smirna anunţă, că s'a constatat acolo al şeselea cas de ciumă.

Pedepsirea unui falsificator de lapte. Din München se scrie: Liferantul curţii Oskar Meyer a fost osîndit de tribunal pentru falsificarea laptelui pus în vênḑare la un an temniţă şi 3 anî pierderea onórei. Falsificatorul vênduse sub marca de „lapte de copii“ lapte amestecat cu apă murdară, întrebuinţată la spălarea vaselor.

Trenurî speciale la Dîrste. Direcţia căilor ferate Braşov-Treiscaune aduce la cunoscinţă publică, că în ḑiua de 2 Octomvrie în cas de timp favorabil vor circula până la Dîrste, afară de trenurile regulare, şi trenurî speciale. Aceste trenurî vor pleca din piaţa principală la 1.38, şi la 2, ér de pe promenadă la 3.15 p. m. — Din Dîrste spre Braşov: la 2.33, 3.30 şi 5.30.

Primăvară în tómnă. Un abonat al ḑiarului german-bucuresceau „Donauwacht“ publică în n-rul de erî al acestui ḑiar următórele rêndurî: Am dat o raită prin mahalale de la periferia Bucurescilor şi spre surprinderea mea am vĕḑut în mai multe grădinî prunî înfloriţî, ba chiar şi un pêr, care avea florî. Plóia din ultimele ḑile a înviorat — pe semne — pomii, carî dau pretutindenî semne de o nouă viéţă. Privind natura, ai sensaţia, că după vara secetósă cu frundele veştejite ale pomilor, vom avé o tómnă verde, care ne va recompensa pentru suferinţele verei secetóse. Poporul crede, că pomii înfloriţî pe timpul acesta prevestesc o tómnă frumósă şi lungă. De s'ar împlini acéstă credinţă, căcî vremile sunt scumpe şi sĕrăcia e mare!

Scirî din România. D-l Dim. *Sturdza*, preşedintele consiliului de miniştri, a sosit Miercurî diminéţa din strĕinătate la Sinaia. In decursul dilei a fost primit la castelul „Pelişor“ de către Principele de corónă Ferdinand şi principele Vilhelm de Hohenzollern, fratele principelui moştenitor. Séra a sosit la Bucurescî.

— Din incidentul completării şi desĕvêrşirii armamentului pentru *artileria română* cu ajutorul comitetului technic al armatei austro-ungare, Maj. Sa Regele Carol a conferit generalului de artilerie din armata austro-ungară Kropatschek şi mai multor ofiţerî superiorî austriacî decoraţiunî înalte.

— O comisiune de remontă compusă dintr'un colonel, un major, un căpitan şi un medic-veterinar din *armata austro-ungară* a sosit în România, pentru a cumpĕra cai.

Rectificare. In lista abiturienţilor carî au făcut ḑilele trecute cu succes esamenul supletor de maturitate la şcólele sup. comerciale române din Braşov, publicată în numĕrul de Lunî-Marţî, este a-se ceti A. *Lupşan*, în loc de N. Lupan

Teatru. Mâne, Sâmbătă, se începe stagiunea teatrală germană de sub conducerea d-lui director Leo *Bauer* cu noutatea: comedia „Sein Prinzesschen“. Piesa acésta, care s'a jucat cu un succes fórte mare în strĕinătate, e pusă în scenă de regisorul Gustav Olmar şi va fi jucată de puterile cele mai marcante ale ensemblului teatral.

ULTIME SCIRI.

Petersburg, 29 Septemvrie. După scirî din Mukden, trupele rusescî se pregătesc de atac. La Mukden e frig ca iérna. — Se aştéptă în tot momentul scirea despre o nouĕ eşire a flotei rusescî din Port-Arthur.

Londra, 29 Septemvrie. E sigur, că Japonesii au atacat fără nicî un succes forturile Cikvanşan, Palinşan şi Erlungşan. Pe înălţimea de la Liaoteşan Ruşii au ridicat fortificaţiunî nouĕ cu baterii îndreptate spre uscat.

Petersburg, 30 Septemvrie. Japonesii înaintéză pe întreg frontul. Ei au fost reţinuţî şi respinşî de cazacî.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.**
Redactor responsabil **Traian H. Pop.**

Cursul la bursa din Viena.

Din 29 Septemvrie n. 1904.

Renta ung. de aur 4%	118.75
Renta de corône ung. 4%	97 65
Impr. căil. fer. ung. în aur 3½%	88.90
Impr. căil. fer. ung. în argint 4%	97.65
Bonurĭ rurale croate-slavone	98.50
Impr. ung. cu premii	207.—
Losurĭ pentru reg. Tisei și Seghedin	161.—
Renta de hârtie austr.	99.65
Renta de argint austr.	99 60
Renta de aur austr.	119.40
Renta de corône austr. 4%	99.50
Bonurĭ rurale ungare 3½%	90.95
Losurĭ din 1860.	154 35
Acții de-ale Băncei austro-ungară	16.12
Acții de-ale Băncei ung. de credit	779.—
Acții de-ale Băncei austr. de credit	672.—
Napoleondorĭ	19.02
Mărcĭ imperiale germane	117.32½
London vista	239 45
Paris vista	95.05
Note italiene	95.—

Cursul pieței Brașov.

Din 30 Septemvrie n. 1904

	Cump.	Vênd.
Bancnote rom.	18.96	19.02
Argint român.	18.80	18.90
Napoleond'orĭ.	19.02	19.10
Galbenĭ	11.20	11.30
Ruble Rusescĭ	2.52	2.54
Mărcĭ germane	117.20	117 40
Lire turcescĭ	21.50	21.60
Scris. fonc. Albina 5%	101.—	102 —

Prețurile cerealelor din piața Brașov.

Din 30 Septemvrie 1904.

Mesura sêu greutatea	Calitatea.	Valuta în Kor.	fil.
1 H. L.	Grâul cel mai frumos	17	20
„	Grâu mijlociu	17	—
„	Grâu mai slab	16	90
„	Grâu amestecat	12	40
„	Sêcară frumósă	10	70
„	Sêcară mijlociă	10	30
„	Orz frumos	9	40
„	Orz mijlociu	9	—
„	Ovês frumos	7	20
„	Ovês mijlociu	7	—
„	Cucuruz	12	40
„	Mălaiu (meiŭ)	10	—
„	Mazăre	15	80
„	Linte	22	—
„	Fasole	19	—
„	Sêmênță de in	22	—
„	Sêmênță de cânepă	9	20
„	Cartofĭ	4	40
„	Măzăriche	—	—
1 kilă	Carne de vită	—	96
„	Carne de porc	1	20
„	Carne de berbece	—	76
100 kil.	Sêu de vită próspêt	40	—
„	Sêu de vită topit	62	—

Abonamente la „Gazeta Transilvaniei“

se pot face orĭ și când pe timp maĭ indelungat sêu lunare.

ANUNCIURI

(inserțiunĭ și recl.)

sunt a se adresa subscrisei administrațiunĭ. In casul publicării unui anunciu mai mult de odată se face scădêmênt, care cresce cu cât publicarea se face mai de multe-orĭ.

Administr. „Gazetei Trans.“

ABONAMENTE

LA

„Gazeta Transilvaniei.“

Prețul abonamentuluĭ este:

Pentru Austro-Ungaria:		Pentru România și străinătate:	
Pe trei lunĭ	6 cor.	Pe trei lunĭ	10 fr.
Pe șése lunĭ	12 „	Pe șése lunĭ	20 „
Pe un an	24 „	Pe un an	40 „

Abonamente la numerele cu data de Duminecă:

Pentru Austro-Ungaria:		Pentru România și strĕinătate:	
Pe an	4 cor.	Pe an	8 fr.
Pe șése lunĭ	2 „	Pe șése lunĭ	4 „
Pe trei lunĭ	1 „	Pe trei lunĭ	2 „

Abonamentele se fac maĭ ușor și maĭ repede prin mandate postale.

Domnii carĭ se vor abona din nou, sê binevoéscă a scrie adresa lămurit și a arăta și posta ultimă.

Administrațiunea

„GAZETEI TRANSILVANIEI.“

Tipografia A. Mureșianu, Brașov,